

געשריבן לויטן תוכן הספר
שמירת עינים
כהלכה
וואס וועט בס"ד ארויסגעבן ווערן דורך
הוצאת טהור עינים

מאמר היעמקו

א רייכע אוצר פון הלכה און חיזוק אויף שמירת עינים

שנה ו' | גיליון 80 - אידיש | ימים נוראים תשפ"ב

אין אדם שומע לי ומפסיד | 13

געפלוויגן קיין כינע, ארויסשפאצירט פון דער ביזנעס אויסשטעלונג

סיפור 37

עס דערציילט הרה"ג ר' יוסף פאנעט שליט"א, רב ביהמ"ד מאור התפילה אין בארא פארק, א מורא'דיגע סיפור, וואו א איד האט במסירת נפש געהיטן די אויגן און ער האט זוכה געווען צו זען דעם "אין אדם שומע לי ומפסיד" - ס'איז געווען זה זה נתקיימו בידו.

ס'איז געווען א יונגערמאן וועלכער האט זיך אריינגעלייגט אין האנדלען מיט א געוויסן פראדוקט אלס מקור הפרנסה. נישט לאנג דערויף האט ער געהערט אז אין כינע גייט פארקומען א גרויסע ביזנעס אויסשטעלונג וואו ער האט א שטארקן פאטענציאל צו פארקויפן זיין אייטעם און אנקניפן גוטע ביזנעס קשרים. זייענדיג ניי אין דעם פעלד, האט ער פארשטאנען אז ער האט דא א געוואלדיגע געלעגנהייט צו אריינקומען אינעם מארק מיט זיין סחורה.

ער האט זיך תיכף פארבונדן מיט די וואס זענען געשטאנען בראש פון דער אויסשטעלונג און רעזערווירט א גוטן פלאץ. דער פרייז אויף דער בודקע איז געווען עטליכע טויזנט דאלער, וואס ער האט נישט געהאט, און בנוסף האט ער געדארפט צאלן א טיקעט צו דער ווייטער כינע, א האטעל וואו איינצושטיין, אא"וו. אבער וויסנדיג ווי וויכטיג ס'איז זיין באטייליגונג פאר זיין ביזנעס, האט ער זיך צוזאמגעבארגט דאס געלט און אנגעהויבן מאכן די נויטיגע צוגרייטונגען.

ס'איז געקומען עטליכע טעג פאר'ן יריד, דער יונגערמאן האט זיך ארויפגעזעצט אויפ'ן פליגער און אפגעפלוגן קיין כינע. נאך א לאנגער נסיעה און שווערע טלטולי הדרך איז ער ענדליך אנגעקומען צום באשטימטן ארט.

ער קומט אריין אינעם זאל, ער גייט צו צו זיין רעזערווירטער בודקע, אבער דא האט אים אפגעווארט א שטארקע

אומאנגענעמליכקייט: קעגנאבער זיין פלאץ איז געווען א גרויסע אויסשטעלונג פון געפערליכע פריצות.

ער האט זיך תיכף פארבונדן מיט דער מענעדזשמענט אויפ'ן פלאץ און זיי געבעטן זיי זאלן אים טוישן ארט, וויבאלד אלס פרומער איד איז אים אוממעגליך צו שטיין דארט. די באאמטע האבן אויסגעהערט זיין ביטע, אבער האבן אים געגעבן צו פארשטיין אז אזא זאך קומט נישט אין באטראכט. דער גאנצער אויסשטעל פונעם זאל איז שוין מסודר פון חדשים פאראויס, און ס'איז נישט שייך צו ארומטוישן יעצט.

דער יונגערמאן האט געשפירט אובד עצות. וואס טוט ער דא? פון איין זייט, ווי מעג ער זיך געפינען אויף אזא אויסגעלאסענעם פלאץ? וועט ער דען אויפגעבן צוליב אפאר דאלער אויף אלעם וואס ער האט געהארעוועט אין קדושה וטהרה במשך די בחור'ישע יארן און אלס יונגערמאן? אויף דעם זאגט דאך די תורה "ובכל מאדך"!

אבער פון דער צווייטער זייט, האט ער געוואוסט, יעצט אפלאזן אלעס און ארויסגיין באדייט זיך באגראבן מיט די אייגענע הענט. זיין גאנצער ביזנעס קען גיין קראכן, און ער וועט שוין אויף אייביג פארבלייבן א נאר און שלימל ביי אלעמען אין די אויגן. און סוף כל סוף, האט ער געטראכט, איז ער דאך באמת אן אונס. ווען ער ווייסט ווען פארדעם, וואלט ער זיך אוודאי נישט אריינגעלייגט אין אזא מקום נסיון, אבער יעצט האט ער שוין געצאלט אזויפיל געלט און געקומען צו פליען ביז'ן אנדערן עק וועלט...

אזוי זענען אים די מחשבות געלאפן אהין און צוריק, נישט קענענדיג באשליסן וואס צו טון. ביז ער האט ענדליך מחליט געווען אומצוויידייטיג: ער וועט נישט שטיין ביי דער בודקע.

ער איז נישט גרייט צו פארלירן זיין קדושה פאר עטליכע דאלער!

ער האט שנעל צוזאמגעפאקט זיינע נארוואס אויסגעפאקטע רענצלעך און זיך געלאזט אויפ'ן וועג ארויס, ווען אין קאפ לויפן אים די מחשבות פון וואו ער וועט באצאלן דאס גאנצע צוזאמגעבארגטע געלט, און ווי אזוי זיינע באקאנטע וועלן אים אנקוקן הערנדיג אז ער קומט צוריק אהיים מיט ליידגע הענט...

גייענדיג אזוי פארזונקען אין זיינע מחשבות, האט ער אומוילנדיג אריינגעהאקט מיט איינעם פון זיינע רענצלעך אין א פרוי. יענע האט גלייך אנגעהויבן מאכן קולות אז זי איז געשעדיגט געווארן פונעם קלאפ און זי האט גערופן די פאליציי.

דער יונגערמאן האט זיך מיטאמאל דערזען שטיין אין א פרעמד לאנד, איין איד אליין צווישן מיליאנען כינעזער, פארפלאנצט מיט די ארטיגע קאמוניסטישע באהערדע. נישט דא קיין עסקנים צו רופן, קיין קאנטאקטן אין דער פאליציי. ווי אזוי דרייט מען זיך ארויס פון דעם פעקל?

נישט זעענדיג פאר זיך קיין צווייטע ברירה, האט ער זיך אנגעהויבן איינבעטן ביי דער פרוי, דערציילנדיג די גאנצע מעשה דברים כהווייתו. ער האט איר מסביר געווען ווי ער האט אריינגעלייגט אן א שיעור כוחות און האפענונגען פאר דער הצלחה ביי דער אויסשטעלונג, ער איז געקומען צו פליען פון אמעריקע, און יעצט קען ער נישט דא בלייבן זייענדיג א רעליגיעזער איד, און דעריבער איז ער געווען אזוי טרוד און נישט אין אכט גענומען ווי ער האקט אין איר אריין. הערנדיג צוליב וואס ער געפינט זיך דא, רופט זי די פרוי אן: "איך בין דאך געקומען אהער ספעציעל פאר דיין פראדוקט. איך וויל מאכן דערפון א גרויסע באשטעלונג!"

דער יונגערמאן האט איר פארזיכערט אז ער קען איר צושטעלן דעם גאנצן ארדער, און מ'האט דארט אויפ'ן פלאץ געשלסן דעם מקח. פארשטייט זיך אז די גאנצע פאליציי קלאגע איז געווארן ארויס, און ער איז פון דארט אהיימגעפארן מיט גרויסע רווחים!

ר. וויליאמסבורג

אוצר הלכות

דיני השתמשות באינטערנעט

עם דוגמאות והדרכות מעשיות - לפי המציאות כהיום

הלכה למעשה | 5-6

יסודות ההלכה | 2-4

דרגות ואופנים כיצד לסדר הפילטער | 7

זכות הוצאות הגליון

נתחדב לצ"ה הרה"ק רבי יחיאל מיכל
בן הרה"ק רבי יצחק זאקללה"ה
מלאטשוב

הוצאות הגליון - מוגדל

נתחדב ע"י
הרה"ר הערשל פריעדמאן ה"ח
לצ"ה יעקב צבי ב"ר מאיר ל"ה

זכות הגדול של זיכוי הרבים לאלפי בני
ישראל יעמוד לכל הדברים החשובים,
שיחברו בכל טוב, בני ברוך, חיי ארוכי,
ומזוני הוויחי וסייעתא דשמיא בכל
דרכיהם מתוך הרחבת הדעת, וכתביה
ותחיתמה טובה, אמן.

זכות "אוצר הלכות"

דיני השתמשות באינטערנעט

נתחדב לזכות המדב ולכל משפחתו
לכתבה ותחיתמה טובה ושנה טובה ומבורכת

ולצ"ה הרה"ק רבי אלעזר מייזשאב הרה"ק רבי
אלימלך ז"ל, הרה"ק רבי אלימלך מחזקת
הרה"ק מנחם ישר דב מפשעווארסק ז"ל,
הרה"ק רבי ישעי' ב"ר משה ז"ל מקערעסטיר

הדפסת הגליון

נתחדב לזכות המדב ולכל משפחתו
לכתבה ותחיתמה טובה ושנה טובה ומבורכת

ולצ"ה רבי שמעון בר יוחאי, הרה"ק האר"י
הקדוש ז"ל, הרה"ק מרן הבעש"ט ז"ל

הרה"ג ר' אברהם צבי פריעדמאן שליט"א | דומ"ץ גאלאנטא ומח"ס אוצר הלכות

דיני השתמשות באינטערנעט

עם דוגמאות והדרכות מעשיות - לפי המציאות כהיום

מיוחד לבעלי מסחר העובדים על האינטערנעט לצורך הפרנסה

חלק א'

יסודות ההלכה | השתמשות באינטערנעט - מתוך בהירות גדרי ההלכה

ועידנים כל גדולי הרבנים ופוסקי דורינו, וכל גדולי האדמו"רים וראשי ישיבות מכל קהילות קדושות בישראל. כוונתנו כאן היא לעשות 'אזניים לתורה' ולהראות את הדרך לאלו המוכרחים להגיע לאינטערנעט בכל צורה שהיא, כיצד זה ייעשה באופן המותר על פי התורה, ועל פי הגדרים והסייגים שהעמידו גדולי הדור, שכל דבריהם ופירטי הוראותיהם בנויים על יסודות חזקים מגדרי ההלכה, ולא נאמרו משום חומרא וחסידות בלבד.^א

איסור הסתכלות על תמונות שבאינטערנעט

א) כמו שאסור להסתכל על הנשים, כן אסור על פי הדין להסתכל על תמונות נשים הנראות על גבי סקרין, ובפרט בתמונות שמופיעות באינטערנעט שעל פי רוב הן מעוררות הרהורים רעים, ואין צריך לומר על תמונות של שחץ.^ב וכל פעם שמסתכל עובר על הלא דולא תתרו אחר ל' לבבכם ואחר עיניכם (במדבר טו, טז), ולא דנשמוקת מפל דבר רע (דברים כג, י).^ג ואסור להסתכל על תמונות כאלו אפילו בראיה בעלמא ואפילו לרגע אחד.

ומהאי טעמא אסור על פי הלכה להיות מחובר לאינטערנעט שמופיעות שם כסדר תמונות אסורות על הסקרין, שהרי זה בחזקת מכשול וודאי של איסור הסתכלות והרהור, ואפילו אם רק ספק שיבא לידי הרהור, אסור להכניס עצמו לספק זה. ולכן יש חיוב גמור להניח פילטער חזק על האינטערנעט כדי למנוע הופעת תמונות אסורות על הסקרין.

הקדמה: המציאות בזמנינו היא, שהרבה מפרנסות בני ישראל כרוכות עם השתמשות באינטערנעט למחצה ולשליש ולרביע, ואליפי מבני ישראל כשרים נמצאים על האינטערנעט לצורך פרנסתם, ורוצים לידע את המעשה אשר יעשון, כיצד משתמשים בזה על פי תורה, מהו המותר ומהו האסור.

לכן אחר הרבה עמל ויגיעה והשקעה רבה להבנת הדברים וירידה לעמקיהם ופרטי פרטיהם, עלה בידנו בס"ד לברר כל פרטי המציאות ולסדר דינים הללו לפי דרך התורה והשולחן ערוך. ויהי רצון שלא יצא מכשול מתחת ידינו, שלא להתיר את האסור ולא לאסור את המותר.

והיות שכדי להגיע לכירור ההלכה, להלכה ולמעשה, צריכים לידיעה מקיפה במציאות הדברים, ובקיאות גדולה באופן פעילות המכשירים והפילטערס וכדומה, וכן במהות הצורך והתועלת של סוגי הפרנסות למיניהם, לכן ביררו הדברים היטב בסיוע של כמה בעלי בתים חשובים וכן מומחים לענייני טעכנאלאגיע, גם ישבנו זמן רב עם הפילטער-קאמפעינס בעצמם, עד שבס"ד עלה בידנו להוציא מתחת ידנו קובץ דברים ברורים ומחוזרים כשמלה המקיפים את מציאות הדברים והבנתן לפי דברי חז"ל, בנוסף לכמה עצות מועילות שנמסרו לנו ע"י המומחים כיצד להסתדר באופן המעולה ביותר.

וכבר ידוע לכל, דעת כל גדולי ישראל ופוסקי דורינו מכל החוגים, שההשתמשות באינטערנעט לצורך הפרנסה לא הותרה רק עם פילטער מעולה. והנה, לא באנו לעסוק כאן בגודל הסכנה של השתמשות באינטערנעט, שכבר עוררו על כך מזה עידן

לעיל (אוצר הלכות, דיני הסתכלות בנשים) בשם הפמ"ג ומשנ"ב. ובחזון איש (א"ח סי' ט"ז סק"ג) מבאר הטעם כיון דהוה כאש בנעורת, שמעוררת מיד הרהורים אסורים. וה"ה בכל אופן שהתמונה מעוררת הרהורים, כמבואר במלבושי מרדכי (סי' ו' סק"ג) עפ"י שו"ת שאילת יעקב (ח"א סי' נ"א) שאסור להסתכל בראיה בעלמא על אשה מקושטת, ובחוט שני (אבה"ע סי' כ"א) דגם על תמונת אשה נאה ביותר אסור אפילו בראיה בעלמא. ולפי"ז כמעט כל התמונות שעל האינטערנעט הן בגדר זה, שתמונות הללו מופיעות שם בכוונה תחילה לעורר משיכה ושימת הלב, וכידוע מושקעים הרבה כוחות בתמונות הללו שימשכו עין הרואה ויעורר תאוות רעות, ואצ"ל בתמונות של שחץ.

נ. כן כתבו כל גדולי הרבנים מדור הקודם לענין הטעלעוויזשען (במכתב שנתפס שנת תשס"ו) שכל זה אסרה התורה הקדושה ולא לחדש באנו, שכמעט כל האיסורים החמורים ביותר שבכל התורה ק' עלולים לבוא על ידי הכלי הזה, והוא אביזרייהו בכל ראשי העבירות ע"ז ג' ע"ש ופ"ד, וכל דברי מניות המושכים את הנפשות לבאר שחת רח"ל, וכל המשתמש בו מטמא אותו להיות אבי אבות הטומאה, עיי"ש. וא"כ כ"ש אצל האינטערנעט שהוא גרוע פי כמה מכלי הטעלעוויזשען. ועיי"ש בשו"ת שבות יעקב (ח"ב סי' פה) דכל דבר שצריכים לעשות כדי לאפרושי מאיסורי, הרי זה חיוב גמור מצד הדין. וא"כ כיון דבלא הפילטער נכשלים באיסורים חמורים חייב להניחה מצד הדין. ועוד יש חיוב על פי הלכה על האדם לעשות לעצמו גדרים וסייגים במה שרואה שהדבר מביא לידי הרהור, כמ"ש בספר החינוך (מצוה קפח) על הלא דלא תקרב "כלל הדבר הוא, שלא יעשה האדם שום דבר בעולם המביא לידי הרהור בנשים, לא במעשה ולא בדיבור וכו', ואם הוא מוצא עצמו שצריך גדר, אף על המותר יגדור עצמו, לפי שענין זה קשה מאד ויצא הרע חזק בו, על כן צריך כל אדם להרבות בשמירה". וא"כ כ"ש לגבי האינטערנעט שהמשתמש בו בודאי מביא לידי הרהור.

ז. כמבואר בשו"ת שבת הלוי (ח"ג סי' קפה) על פי מ"ש בב"י (סי' קפג). וע"ע לקמן (הערה כד).

א. וכל דברינו דלקמן הכל נבנו עפ"י יסודות גדולי פוסקי האחרונים מדורות שלפנינו, שכתבו דבריהם הן לענין עיתונים (עייטונגען) או ספרים המלאים מכפירה ותועבה והן לענין טעלעוויזיע, דאסור להחזיקם ברשותו אע"פ שאינו מסתכל בהם. והוספנו כמה פרטי הלכות לפי מציאות הזמן, כמו שיתבאר בעז"ה בהמשך הסעיפים.

ב. כמבואר לעיל בהרחבה בשם הפוסקים (אוצר הלכות, דיני הסתכלות בנשים). ובשו"ת באר משה (ח"ג סי' קנד) כתב: "כל אלו אסורים משום שיבא לידי הרהור, ומה לא ראה בגוף האשה או במראה וכו'. ומכאן תוכחה מגולה שחלילה לראות בטעלעוויזשען ואיסור גמור הוא אליבא דכולא עלמא". ועיי"ש עוד בגודל חומרת ההסתכלות בתמונות תועבות.

ג. כמ"ש בשו"ת שבת הלוי (ח"ב סי' ב) שראיית טעלעוויזשען הוא איסור תורה של ולא תתור, וכן אמר פעם בדרשה (בכינוס מנהלים ד' אדר תש"ע) לענין השתמשות באינטערנעט. וגם המהרהור בעבירה עובר על לא דולא תתור, כמו שדרשו חז"ל (ברכות יב, ב), "ולא תתורו אחרי לבבכם זו מינות, ואחרי עיניכם זה הרהור עבירה". וכן הביא בחכמת אדם (כלל קנז סי' ב) ובערוך השלחן (סי' כא אות א) דמהרהור עובר גם על לא תתור, וכמ"ש לעיל (אוצר הלכות, דיני שמירת המחשבה).

ד. דמהרהור בעבירה עובר על לאו דונשמרת, כמ"ש הבית יוסף (אבה"ע סי' כא) בשם רבינו יונה (אגרת התשובה יט-כ) דאסור מן התורה להרהר באשה ואפילו פנויה וכו' שעל הרהור עובר בלאו מן התורה שנאמר ונשמרת מכל דבר רע ופירשו רז"ל (כתובות מו, ע"ז ב) שלא ירהר אדם ביום וכו'. וכן בסמ"ק (מצוה כד) ובסמ"א (ל"ט קנז) הביאו דרשה זו, וכ"כ בלבוש (שם סי' ס"א) ובית שמואל (סק"ב), וע"ע בפרמ"ג (פתיחה כללית ח"ה אות לד). ואיסור הרהור עבירה נפסק בשו"ע (אבה"ע סי' כג ס"ג, ועוד).

ה. דעל מקומות המכוסים אסור להסתכל אפילו בראיה בעלמא דרך העברה, כמבואר בפוסקים, עייין

אי איכא דרכא אחרינא

ב) ואף אם היה איזה אופן לזיהר מלהסתכל על תמונות הללו ולהעבירם מעל הסקרין תיכף כשהן מופיעות ולהסיח דעתו מהן, מכל מקום חייב להניח הפילטער מצד דיני "איכא דרכא אחרינא" ^ה כמו שאמרו חכמינו ז"ל (ב"ב נז: ובפרש"ם ורבינו גרשום) דמי שהולך על שפת הנהר בזמן שהנשים עומדות על הכביסה ומגלות את שוק והזרוע, אי איכא דרכא אחרינא מבלי שיצטרך לילך במקום ההוא, רשע הוא, ואף אם עוצם את עיניו ואינו רואה אותן כלל, ^ו כיון שחייב אדם להתרחק ממקום כזה. ולכן אף אם היה יכול לזיהר שלא יעבור על איסור הסתכלות והרהור, מכל מקום כיון שמופיעות שם כסדר תמונות אסורות ויש לו האפשרות להניח פילטער על האינטערננט, הרי יש כאן דרכא אחרינא שישם על מפגיעת תמונות אסורות, וחייב לילך דרך שם מן הדין.

האינטערננט גרוע הרבה ממי שהולך בדרך שיש בה פריצות

ג) ואפילו באופן שהפילטער גורם לו קשיים או שעולה בדמים מרובים או שגורם לו הפסד בפרנסתו, מכל מקום חייב להניחו. ואף שלענין הליכה בדרך שנמצאות שם נשים פרוצות, אם קשה לו לילך בדרך האחרת מחמת איזו סיבה שהיא נחשב הדבר לפעמים כליכא דרכא אחרינא, ומתירים לו לילך שם באופן ששומר על עיניו, מכל מקום אין לדמות כלל ההליכה על גבי האינטערננט למי שהולך בדרך שיש שם נשים פרוצות, ^ז כיון דשם הוא רק נסיון עובר שפוגע בו בדרך הליכתו, משא"כ כאן שמשתמש בו בקביעות, הרי זה כמי ששוהה כל היום סמוך למקום של זוהמה. וכ"ש כשמדובר מתמונות גרועות מאוד, הרבה יותר מסתם נשים העומדות על הכביסה. זאת ועוד, בהאינטערננט אינו רואה את התמונות דרך העברה בעלמא, אלא הן באות על גבי הסקרין בהדיא לנגד עיניו ממש.

ומפני זה ההשתמשות עם האינטערננט חמור פי כמה מהליכה בדרך של פריצות, ואם אין עליו פילטער מעולה ^ח אי אפשר לסמוך על ההיתר של "ליכא דרכא אחרינא". ולכן

אסור להשתמש בו בלא פילטער אף אם נגרמים לו קשיים או הפסד ממון בעקבות כך.

האיסור להיות פתוח לדברים אסורים אפילו כשאינו נכשל

ד) ואף אם הוא משתמש עם האינטערננט באופן שאינו נכנס כלל למקומות עם תמונות אסורות, חייב מדינה להניח פילטער, כיון דאסור על פי הלכה להחזיק דבר שעל ידו הוא פתוח למקומות כאלו שיכולין ליכשל שם בדברים אסורים. שכשם שהזהירנו התורה לרחק מעלינו כל סכנה גשמית, כמו שנאמר (דברים כב, ה) וְעִשִּׂיתָ מִעֵקֶה לַגִּגָּף וְלֹא תִשֵּׂים דָּמִים בְּיָדְךָ, וכן הוא בכל דבר המזיק (עיין שו"ע חו"מ סי' תט"ז), ^א כן בסכנה רוחנית העלולה להזיק נפשותינו עלינו להתרחק ממנה ולהניח מעקה חזקה שלא יפול הנופל בתוכה. כל שכן בסכנה רוחנית גדולה כהאינטערננט, ^ב שהיא ממש בגדר "פיקוח נפש רוחני", כיון שיכולין להגיע שם בניקל לכל עבירות החמורות, ומעשים בכל יום שהרבה נכשלים שם בסתר ובגלוי באיסורים חמורים מאוד, עד שרבים עזבו לגמרי חוקי ה' ופרקו מעליהם עול התורה לגמרי.

ה) גם כשמחזיק דבר שהוא פתוח לדברים מתועבים, ^ג הרי זה בכלל (משלי ה, ח) אֶל תִּקְרַב אֶל פֶּתַח בֵּיתָהּ, שנפסק בשו"ע (אבה"ע סי' כא ט"א) שאסור לעבור על פתח אשה זונה. ^ד וגם עובר על הלא (דברים ז, כז) דוֹלָא תִבְיָא תוֹעֵבָה אֶל בֵּיתָהּ. "ובלאו (אריב יא, יד) דְּאֵל תִּשְׁכַּן בְּאֵהָלֶיךָ עוֹלָה". וגם עובר על איסור מגרה יצר הרע עצמו. לכן חייבין על פי הלכה להניח פילטער חזק שסוגר כל סייט שיכולין להגיע על ידה לאותם מקומות אסורים.

החיוב עפ"י הלכה לעשות כל טצדקי שלא לראות פריצות

ו) עוד מצינו בדברי הפוסקים, דאף מי שמוכרח ליכנס במקום פריצות באופן דליכא דרכא אחרינא, ^ה חייב להתאמץ ולעשות כל מה שביכולתו שלא יראה את הפריצות, וזה למדו חז"ל מהקרא (ישעיהו לג, טז) וְעַצְם יַעֲנִינוּ מִן־אוֹתָּהּ בְּרָעָה. "וחיוב זה הוא אף אם הדבר מגיע לו בקושי ובצער, מכל מקום חייב לעשות הכל עד שידו מגעת, לשמור על עיניו שלא יראו את הפריצות.

לצורך מסחרו יכול להשתמש באינטערננט עם מסננת בלבד אף שיש בזה הוצאה. אבל אם אין אפשרות של מסננת, אסור להביא האינטערננט לביתו ולמשרדו וכדיון לא תשים דמים בביתך ואין בזה היתר של ליכא דרכא אחרינא".

יג. **מבואר** בשו"ת מהר"ם שיק (ייד סי' שלה): "קיימא לן דאפילו מידי דשייך לגוף אמרינן דאסור לילך תחת גשור רעוע וקי נטוי, א"כ ק"ו שאין אנו רשאים לילך למקום סכנה לפנש, והתורה אמרה השמר לך ושמור נפשך מאוד. וכיוון שהדין שאסור לילך במקום סכנה הגוף וגם אנו מצווים שלא להניח אצלינו דבר שיש בו סכנה והוא לאו מפורש בתורה ולא תשים דמים בביתך, א"כ ק"ו שאין לילך ואין לעמוד ואין להניח דבר שיש בו סכנה לפנש", עיי"ש עזר. וכ"ג גם בחלק או"ח (סי' שח), וע"ע במנחת חינוך (מנחה תקמ"א אות א). **וענין** בב"י (סי' תר"א) בשם תשובת הר"ן: "אפילו בעסקי העולם כל משכיל בוחר לנפשו הדרך הייותר בטוח והמשומר מכל נזק ומכשול ואפילו באפשר רחוק, על אחת כמה וכמה שיש לנו לעשות כן בדרכי התורה והמצוות שהם כבשנו של עולם", וכ"כ בשו"ת מהר"ן (דושינסקי ח"א סי' ט), דאם בשמירת הגוף הזהירה תורה (שם) ועשית מעקה וכו', מכ"ש בשמירת הנפש, ובזה התורה הזהירה ולא תתורו וכו', העין רואה והלב חומד, וצריך לעשות גדרים ע"ז, עכ"ל. וע"ע בחזון איש (אמנה ובטחון פרק ד אות ט), **וע"ע** לעיל (אות א') בשם הפוסקים שיש חיוב לעשות גדר בדבר שמביאו לעבור על איסור הרהור והסתכלות.

יד. **ענין** שבט הלוי (דרשות ח"ב עמוד שה): "בזמן האחרון נתחדש כי האינטערננט המחובר למחשבים (קאמפיוטערס) שכיחים מאד בחביות וגם בבתי פרטים, וידוע שע"י האינטערננט יכולים להמשיך לכלי המחשב תמונות הכי גרועות משאלו תחתית של התאווה והעון, וכבר ידוע לנו מנפשות נקיות שנצודו בזה וירדו שחת ושואלה, וגם הרבה בתי ישראל שנחרבו ע"י עון זה, ודבר זה מתרבה והולך מזמן לזמן. לכן מצוה גמורה ואיסור שלא להביא כלי הנ"ל בבית ורשות יראי אלוקים, שהוא בחזקת ודאי או ספק פיקוח נפש רוחני ממש, ע"י פגם של ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם, ובגדר ודאי איסור דאורייתא או ספק איסור דאורייתא. ומי שהוא במצב כזה שאי אפשר בשום אופן לוותר על המחשב כזה עם האינטערננט, חיוב גמור עליו להשתמש רק במקום מסחרו ולצורך מסחרו". וענין לעיל (אות א' ובהערה).

טו. **דאצל** האינטערננט מופיעות כסדר תמונות של טומאה וזוהמה, וגם יכולין להתקשר בפועל ע"י האינטערננט לבעלי עבירה רח"ל, וא"כ הרי זה בכלל אל תקרב. וכן פסק הגאון ר' נסים קרליץ זצ"ל (במכתב פסק הלכה הל"ה). וכמו כל תקנות גזירות שלא חילקו בהם חכמינו ז"ל, אלא גזרו בכל אופן כדי שלא נגיע להאיסור, כן הוא אצל האינטערננט שאסור להחזיק בו בלא פילטער אף אם יודע שלא יכשל שם (השורת התנאי ר' מיכל שטיינמנץ שליט"א).

טז. **כמ"ש** המשנ"ב (סי' צ סקע"א) בשם הגר"א שאסור להכניס לביתו בגדים שמצויר עליהם דברי תפלות אפי' לישב עליהם, משום לאו זה. וא"כ כל שכן בנידון האינטערננט שמכניסו ברשותו. וכן אמר הגאון בעל שבט הלוי זצ"ל (בדרשה בכינוס מנהלים י' אדר תש"ע) שהמכניס כלי אינטערננט לביתו עובר על לאו דלא תביא תועבה אל ביתך. **והאיסור** בזה הוא אפילו אם אינו משתמש בזה, וכמ"ש במכתב מהגה"צ בעל חפץ חיים זצ"ל (נדפס בקובץ מאמרים להגר"א וואסערמאן זצ"ל, עמ' כ"ז) דהמכניס ספרי מינות לביתו אע"פ שאינו קורא בהם, עובר על ולא תביא תועבה וגו'. **וענין** טהרת יו"ט (ח"ו עמ' ס"ו) בשם הגר"י שטייף זצ"ל לענין טעלעוויזשען דהמכניס לביתו עובר על לאו דלא תביא תועבה, וכן הוא דעת כל גדולי ישראל שכתבו כן, ואם כן כ"ש וכו"ש לענין אינטערננט שבלא פילטער יש שם מינות ואפיקורסות וגם פריצות נוראה ותמונות תועבות, וחמור הרבה יותר מהטעלעוויזשען.

ה. **ענין** לעיל בהרחבה (אוצר הלכות, דיני דרכא אחרינא) פרטי דיני דרכא אחרינא. **וענין** בחפץ חיים (כלל ו' באמ"ח אות יד) שהקשה למה לא תתיר לו ההליכה שם ולסמוך על מה שהתירו בכל התורה כולה 'הנאה הבא לו לאדם בעל כרחו ואינו מתכוון ליהנות', וא"כ הכי נמי שאינו מתכוון ליהנות מהסתכלות באיסור. ומסיק "דבערינו מפני שנפשו של אדם מחמדת צריך להחמיר יותר, דהגם שעתה חושב שלא ינחא ליה בהנאה זו, פן יתגבר יצרו עליו בעל כרחו ויבוא להרהר ע"ז, וכן מצינו בכמה ענינים שהחמירו יותר בעניני הסתכלות מכל האיסורים שבתורה אף בלא אפשר ולא מכוין". וכן מבאר בשו"ת ויען דוד (ח"ב סי' קמח) בדמקום שיש הרהור לא היתר משום דבר שאין מכוין, עיי"ש בענין נסיעה ע"ג עראפלאן במקום שרואים המאוי. וכן הוא לענין תמונות האסורות שעל האינטערננט, שאי אפשר לומר דכיון דלא ינחא ליה אותן התמונות ואינו מתכוון כלל לראותן, א"כ תתיר לו כיון דהוא הנאה הבא לו לאדם בעל כרחו ואינו מתכוון ליהנות, דבערינו לחמיר.

ט. **כמבואר** ברשב"ם (שם) "רשע הוא, ואע"פ שעוצם עיניו שלא היה לו לקרב אלא להרחיק מן העבירה דקיימא לן (חולין דף מד:) הרהק מן הכיעור". וברבינו גרשום (שם) כתב דהיינו שלא יגרה יצה"ר בנפשיה. **ובשו"ת** מהרש"ם (ח"ב סי' ר"ה אבג) כתב דאף שבכל מקום הוה 'הרהק מן הכיעור' רק מידית חסידות, מ"מ כאן נקרא רשע משום שיכול לבוא לידי הסתכלות ועבירה גמורה, וע"ע בהערה הקודמת.

י. **כמ"ש** לעיל (אוצר הלכות, דיני דרכא אחרינא), ע"פ מה דאיתא בגמ' (ב"ב שם) דאי ליכא דרכא אחרינא, מותר ליכנס למקום נסיון. והיינו בדמקום שאין ברירה אחרת, א"א למנוע את האדם מליך בדרך שהוא צריך אף אם בעל כרחו הוא רואה את הנשים שם בשעה שמסתכל בדרך, דאנוס הוא ואונס רחמנא פטריה, וכמבואר ברשב"ם (ר"ה אנוס הוא). אלא דצריך לזיהר בשמירת עינים ככל האפשר, לעצום עיניו או להטות ראשו לצד אחר וכדומה (כמבואר לקמן ו). **ועיי"ש** בשם הפוסקים דיש אומרים דה"א אם הדרך האחרת היא ארוכה יותר או שיהיה לו על ידי זה הפסד ממון באופן שלא היה מבזבז סכום כזה לסתם דברים, נחשב כליכא דרכא אחרינא.

יא. **כן** פסק הגאון בעל שבט הלוי זצ"ל (כתב כן להרה"ג ר' יוסף יצחק ראזענפעלד שליט"א, והוא פירסם הדברים בשעתו): "יש חיוב גמור על פי הדין להמנע מאינטערננט הרגיל, להשתמש אלאו הצדיקים רק בתבירה שמסנן (פילטער), ואף שעולה יותר סכף, ומיקרי איכא דרכא אחרינא ויותר מכך, מאחר שמכניס מכשיר זה בקבע לתוך ביתו או רשותו". **וענין** בשו"ת ויען דוד (ח"ו אות סי' ט"ו) שהרחיב בביאור דברי השבט הלוי בזה דאין לדמות נידון האינטערננט להליכה בדרך של פריצות, דשם הוה נסיון עובר, משא"כ האינטערננט הוא נסיון קבוע שהוא יושב במקום שהנסיגות באים תמיד לפני עיניו, וקביעה הייקא שאני. **ועוד** שעל האינטערננט כמעט שא"א להשמר, כיון שאינו יודע היכן נמצאו תמונות הפריצות אלא הם באים פתאום בלא ידיעה מול עיניו על כל צעד ושעל. ודע אין שם הבושה כיון שאין אחד רואה במעשיו. **וע"ע** בהערה הבא.

יב. **וחוץ** מזה איכא עוד כמה טעמים למה א"א להתיר כאן משום "ליכא דרכא אחרינא", הן כמה שנתבאר לעיל (אות א) שבלא פילטער בודאי יכשל באיסור הסתכלות והרהור, והן ממה שיתבאר לקמן (אותיות ד-ה) שיש איסור תורה בעצם הדבר שמחזיק ברשותו דבר שיכולין להגיע לדברים אסורים, וא"כ באופן שעוברים על איסור תורה חייב לבזבז על זה כל ממונו (כמבואר לקמן אות ט). **וכן** פסק הגאון ר' נסים קרליץ זצ"ל, בעל חוט שני (במכתב פסק הלכה, ז' שבט תשס"ו) וז"ל: "בענין החזקת אינטערננט, אף שאפשר להשתמש בו להרבה דברים טובים, אבל על פתחו מונח דברי השחתה גרועים ביותר, וכבר ידוע מהנסיין שהרבה נפשות נכשלו בזה וירדו חיים שאולה. לכן הדבר פשוט שמי שאין לו הכרח גמור, אין לו שום היתר להכניס לביתו אפי' אינטערננט מסונן, וזה בכלל אל תקרב אל פתח ביתה. והנה למי שנחוץ לו

ולכן כיון שהיום תהלי" המציאו פילטער כזה המכסה את כל התמונות האסורות גם מהסייטס הפתוחים ("פיקטשער-פעניטינג"), חייבין על פי הלכה להניח פילטער כזה על האינטערנעט כדי שלא יראה את הפריצות שם. ואפילו אם הנחת הכיסוי מפריעה לו באיזה אופן שהוא, מכל מקום חייב בזה, כי לגבי החיוב של וְעַצְמָם עֲיָנֵינוּ מִרְאוֹת פְּרָע צריך למינס נפשיה ולעשות כל טצדקי וכל מה שידו משגת.

וחוץ מזה צריכים ליהזר בעוד כמה דינים נחוצים כיצד לישמר שלא להיכשל במראות פריצות, ויבואר בפרטיות לקמן בסעיפי ה"הלכה למעשה".

הפילטער נעשה חיוב גמור מצד התקנה גופא

ז) ומלבד כל זה, כיון דבזמנינו אלה נתקנה תקנה ע"י גדולי ישראל מכל החוגים לחייב כל אחד להניח פילטער על האינטערנעט, והתקנה נתקבלה בכל תפוצות ישראל, יש לתקנה זו דין כדאורייתא ממש, דכל תקנת הכלל שנתקנה למיגדר מילתא מעבירה נעשה כחיוב גמור מן התורה,²⁰ כמבואר בשו"ע והפוסקים. ולכן מי שמשתמש עם אינטערנעט בלי פילטער הרי זה כעובר על איסור תורה,²¹ והוא בכלל פורץ גדר רח"ל.

אינטערנעט לצורך פרנסה

ח) מ"י שצריך להאינטערנעט לצורך הפרנסה וכדומה, הקילו לו להשתמש באינטערנעט לפי צורך פרנסתו, אבל בתנאי גמור שמניח את הפילטער הטוב ביותר לפי מציאות מסחרו, אבל להחזיק אינטערנעט פתוח אין שום היתר, אפילו לצורך הפרנסה.

ולפי המבואר בדברינו עד כאן, חיוב הפילטער מצד ההלכה כולל, א. שהפילטער יסגור כל המקומות האסורים בהחלט המוחזקים בדברים תועבים, ב. שיעשה כל מה

יז. **כמ"ש** הגאון מהר" שטייף זצ"ל (שם) לענין הטעלעוויזשען, "המשהזה עובר משום אל תשכן באהלך עולה שאין לך עולה יותר מזה להחטיא עמו ואת בני ביתו".

יח. **כמ"ש** הגאון מהר" שטייף זצ"ל במכתב (הובא בטהרת יו"ט ח"ו עמ' סו), שהמכניס הטעלעוויזשען עובר על מגרה יצה"ר בעצמו. וכ"ש לגבי אינטערנעט פרוץ. ועיין בשו"ע א"ח סי' שז (סע' טז) ובמשנ"ב סי' תקס שש"ז אות כה). ועיין בגמ' (נדה יג:) בחומר איסור מגרה יצה"ר בנפשיה, ועיי"ש בחידושי חת"ס (נדה שם).

יט. **כן** אמרו בגמ' (ב"ב שם) ע"פ וְעוֹצֵם עֵינָיו מֵרְאוֹת בָּרַע (ושעירו לו, טו), "א"ר חייא בר אבא זה שאין מסתכל בנשים בשעה שעומדות על הכביסה (שמגלות את שוק חזונו בשביל הכביסה), ה"כי דמי אי דאיכא דרכא אחרייתא, רשע הוא, אי דליכא דרכא אחרייתא, אנוס הוא, לעולם דליכא דרכא אחרייתא, ואפ"ה מיבעי ליה למינס נפשיה". ופי' רשב"ם (ו"ה למינס נפשיה), "למינס נפשיה. להטות עיניו לצד אחר". ומזה יוצא דבאופן שמהלך סמוך לנשים פרוצות, צריך לעשות כל טצדקי שלא לראותן. וא"כ ה"ה בענין האינטערנעט צריך לעשות כל מה שביכולתו להימנע מלראות תמונות האסורות שמופיעות על כל צעד ושעל, ולכן יש חיוב להניח כיסוי על התמונות. ועיין לעיל (אוצר הלכות, דני דרכא אחרייתא) מעוד כמה ראשונים ואחרונים שצריך למינס נפשיה. **ואף** שמפי' הרשב"ם (שם) נראה דצריך לעשות כן רק ממידת חסידות, דכיון דרואה את הנשים בעל כרחו בדרך הליכתו א"כ נחשב כאנוס על מה שרואה, מ"מ לענין כיסוי התמונות באינטערנעט חייבין כן מן הדין, חדא דדעת הרמב"ם והשו"ע (אבה"ע שם) דאין זה ממידת חסידות אלא חייבין כן מן הדין, שכתבו "אסור" להסתכל בנשים העומדות על הכביסה, והיינו כמבואר בגמ' שצריך למינס נפשיה שלא יראה את הנשים העומדות על הכביסה ומגלות בשרם (כן ביאר דעת הרמב"ם והשו"ע בספר עירוגת הבושם להגאון ר' מיכאל בכרך זצ"ל, אבה"ע סי' כ"א ס"א, שו"ת אז נדברו ח"ו סי' עה, שו"ת משיב בונים י"ד סי' מח ע' קעז, וכן מבאר בהרחבה הרמ"ה ר' יואל גוטמאן שליט"א בתשובה הנדפס בסוף ספר ויטכנתי בתוסם). ועוד דאף לפי פי' הרשב"ם כבר כתבנו לעיל בהרחבה (אות ג) דאין לדמות כלל הנידונים, דאופן ראיית הפריצות ע"ג הסקרין חמור הרבה יותר מהליכה בדרך שהנשים עומדות שם על הכביסה, וכמו שנתבאר לעיל בשם פוסקי זמננו, לכן בוודאי חייב לכסות את התמונות ככל האפשר. **ועוד** יותר, דמה שביד לעשות תשובה לפשוטו שלא לראות את הפריצות, זה בעצמו הוא בכלל איכא דרכא אחרייתא, כיון שיכול לסדר שילך בדרך הכשרה. **ומה** שגם עם הפילטער עדיין יש הרבה תמונות שאין הכיסוי פועל בהם בשלימות, מ"מ אחר שכבר הניח פילטער הכי טוב ונעשה כל מה שבידו, וגם הוא עוסק שם במקומות כשרים והתמונות הוא כנגד רצונו והוא נזהר שלא להסתכל עליהם, א"כ כל זמן שאין עצה לתקן יותר, אנוס הוא, ואז זה בכלל ליכא דרכא אחרייתא, וגם אין בידו למינס נפשיה על זה (עי' בסוף ספר ויטכנתי בתוס' ע' שיד).

כ. **כמבואר** בגמ' וברשב"ם שם דאף שיש לו צורך גדול להסתכל על דרכו כדי שלא יפול וכדומה, מ"מ מיבעי למינס נפשיה, וכן מפורש באגודה (ב"ב שם) דצריך "לעצר נפשו" כדי שלא לראותן. ויותר מזה כתב ביד רמה (ב"ב שם), דצריך "לסיכוי בנפשיה", דאף שיש לחוש שאם לא יבט באורחה שהולך יפול ויתקיל בדרכו, מ"מ צריך לסיכוי בנפשיה. וה"נ בנוגע לאינטערנעט שמסתובבים שם בין תמונות פרוצות, חייבים מן הדין לכסות התמונות אף שהדבר עולה בקשיים, דהרי זה בכלל למינס נפשיה.

כא. **כדאייתא** בשו"ע (יו"ד סי' רכ"ח סעי' ג'), "הנשבע שלא ליכנס בתקנת הקהל, הוי שבועת שוא ועל כרחו חל עליו תקנת הקהל", וכתב שם הט"ז (סקמ"ה) וז"ל: "אם תקנת הקהל הוא למיגדר מילתא דעבירה, אז אין השבועה שלו חלה כלל, כי הכח והממשלה מן התורה ביד הציבור לעשות גדרים לעבירות, שהרי כתיב (ויקרא יח, ט) ושמרם את הקהות ודרשין עשו משמרת למשמרת, על כן אין שבועתו זה חלה כלל". **ובשו"ת** מהר"ם שיק (יו"ד סי' רט"ו אות ד) כתב: "תקנה וגזירה שתקנו או גזרו רק קהלה אחת לקהל עדתם וכו', לפי ענ"ד נראה עיקר דעת השו"ע אפי' בלי חרם ונידוי כל תקנת הקהל הוא מן התורה", וציין לדברי השו"ע ה"ל. **ולפי"ז** פשוט דבזמנינו שנמנו וגמרו גדולי ומנהיגי ישראל לולם פה אחד לאסור בכל תוקף ועוז ההשתמשות עם האינטערנעט בלי פילטער, ובמשך שנים שעברו התקיימו בכל תפוצות ישראל בכל מקומות מושבותיהם כינוסים גדולים מכל קהלות ישראל, לעמוד על הפירץ ולגדור

שביכולתו שלא יוכל לראות כלל תמונות אסורות, וזאת ע"י הנחת כיסוי מיוחד על האינטערנעט שמסתיר את כל התמונות ("פיקטשער-פעניטינג"). וכל זה אף אם הדבר בא לו בקשיים ובהוצאה מרובה כמבואר.

ולקמן בסעיפי "הלכה למעשה" יבואר פרטי ההלכה בזה כפי המציאות בזמנינו, ומתי יש להקל כשמוכרח לצורך פרנסתו.

מי שידוע שבודאי יכשל

ט) אמנם כל מה שהקילו לצורך פרנסה, אין זה אלא באופן שיכול להיות בדרך המותר על פי תורה, אבל אם הוא יודע בעצמו ש"ע" השתמשות מסוימת בהאינטערנעט, אינו יוכל לעצור ביצורו ויבאו להסתכל על תמונות אסורות או שבודאי יבוא לידי הרהור, אסור לו לסמוך על שום היתר בזה, אף אם ע"י יפסיד פרנסתו,²² כמו שנפסק בשו"ע (א"ח סי' תרנז, ויו"ד סי' קנז סעי' א') שחייב אדם לבזבז כל ממונו כדי שלא יעבור על איסור לא תעשה.

מדה טובה מרובה

י) והנה מדה טובה מרובה, ובודאי אם מניחים פילטער מעולה על האינטערנעט מקיימים בזה כל הני מצוות דאורייתא ודרבנן, ומקיים בזה מצות **וְעִשְׂתָּהּ עַל פִּי הַדֶּבֶר אֲשֶׁר יִגְדִּיךָ** (דברים יז, ט), ובכל פעם שכובש את יצרו שלא להסתכל ולהרהר באיסור, מקיים מצות לא תעשה של **וְלֹא תִתְּרוּ אַחֲרָי לְבַבְכֶּם וְאַחֲרָי עֵינֵיכֶם** (במדבר טו, ט), וכתב בב"י (אבה"ע סי' כא, מובא ג"כ בלבוש שם), "ואשר לא נשא עיניו אל אשת איש, יזכה ותחינה עיניו בנועם ה', מדה כנגד מדה, שכך אמרו ז"ל (ויק"ר כג, ג), כל הכובש עיניו מן העריות זוכה ומקבל פני השכינה" ולפום צערא אגרא.

גדרים וסייגים, ותקנת הפילטער נתקבלה בתוקף אצל כל יראי ה', לכן הוה זה כאיסור תורה ממש. **וכן** האריך הגאון דומ"ץ ק"י בעל אגלי דבש שליט"א אצל אסיפה לעניני טעכנאלאגיע דתקנות הללו נעשו כחיוב מן התורה ממש כמבואר בשו"ע ובט"ר שם. **וע"ע** בשו"ת דברי חיים (ח"ב ו"ה סי' ס"א), ושו"ת דברי יואל (סי' קמ"א).

כב. **כן** פסק הגאון בעל שבט הלוי זצ"ל (כינוס כלל ישראל, סעיף ו): "דבר פשוט שכל הגדרים הללו אינם בגדר חומרא וחסידות, כי אם חובה על פי תורה על כל אדם מישראל הירא והחודר לדבר ה'. ומי שאינו מקבל תקנות וגדרים אלו, הרי הוא פורץ גדר, וכל מה שקבעה התורה על הפורץ אמורים עליו". **ופעם** בדרשת שבת שובה (תשע"ג) אף אמר בזה"ל: "די וואס האבן ביי זיך די גע'אסר'טע מכשירים און די נפרצ'דיגע אינטערנעט, אויב וועלן זיי דאס נישט אפלאזן, אין להם חלק לעולם הבא", עכ"ל.

כג. **גדולי** ישראל והפוסקים שבזמנינו לא רצו לאסור בהחלט ההשתמשות באינטערנעט כיון שזה נצרך הרבה לעולם המסחר והפרנסה, אלא שדרשו בכל תוקף ועוז להניח פילטער מעולה לחסום האינטערנעט ככל האפשר מלפגוע בדברים אסורים, ובכל הפילטער לא התירו להשתמש בו אף לצורך הפרנסה, כמבואר לעיל (אות א). **אמנם** אף לצורך הפרנסה לא היתרו אלא בדוחק, ולא נתנו "הכשר" על שבת שובה (תשע"ג) אף אמר בזה"ל: "די וואס האבן ביי זיך די גע'אסר'טע מכשירים שאין הפילטער פועל בשלימות ומופיעות שם תמונות אסורות על הסקרין, גם ידוע שעצם ההתקרבות להאינטערנעט הוא כשלון גדול שכבר נמצא מזה הרבה חרבונו בבתי בני ישראל. אך בשעת הדחק, מי שכבר עשה כל מה שבידו להניח פילטער מעולה, לא אסרו ההשתמשות על האינטערנעט לצורך הפרנסה (ועיין בשו"ת תפארת נפתלי סי' קכ). **וכן** אמר הגאון שבט הלוי זצ"ל (בכינוס בארץ ישראל כסלו תשע"ג, נדפס באוצר אגרות שבה"ל כת"י): "באמת היה צריך להתרחק מן הדבר הנורא הזה לגמרי, ולא לאפשר כלל ההשתמשות בזה, וגם לא לצורך פרנסה וכו', אך כיון שבעונותינו הרים דבר זה נפרץ, לכן ראינו צורך לעשות ככל שניתן למען לא יגיעו לאיסורים הנוראים שיש בתוכו". ועוד אמר בדרשה (מובא במבשרי מרדכי ע' שפז): "היות שחל גדול של המסחר והקשר בין הסוחרים מתנהל כהיום דרך האינטערנעט ויש מקרים שהוא נצרך וכו', חייבין על פי הלכה לדאוג שיהיה חסום ובטלי אפשרי שתהא ממנו גישה לאותם דברים טמאים. אין אנו נותנים הכשר לזה, כי קיבלתי ממון החת"ס ז"ע איש מפי איש, כי רב קהילה בכוחו להעלים עין בדיעבד, אולם אסור ליתן הסכמה על דבר שבדיעבד". וע"ע שו"ת שבט הלוי (ח"א סי' קע"ה).

כד. **כמבואר** ברמ"א (שם) דחייב לבזבז כל ממונו כדי שלא לעבור על שום לא תעשה, דכתיב "ואהבת את ה' וגו' בכל מאודך", ואם אינו יכול לפטור את עצמו מלעבור עליו א"כ יתן כל ממונו, חייב לעשות כן, וכמ"ש באוצר (ב"ה), "וכל אשר לאיש יתן בעד נפשו". **ובמשנה** ברורה כתב (שם סק"י) דאף שיצטרך ענ"ז אח"כ לחזור על הפתחים, לא נוכל להתיר ענ"ז איסורי תורה, וזה אפילו בל"ת גרידא, וכל שכן אם נוגע הדבר לאיסורי כריתות ח"ו, כגון שאינו יכול להשיג איזה משמרת להרויח אם לא שמתרצה לחלל השבת ולעשות בו מלאכה כשאר פועלים, אסור לו לשמוע להם, ואף דנוגע זה למוזנותיו ולמוזנות אנשי ביתו אין לו להכרית נפשו עבורם, עכ"ל. וע"ע בשו"ת מהר"ם שיק (א"ח סי' ע"א). **ובנידון** ידן הוה איסור תורה, דהמסתכל על תמונות אסורות ומהרהר באיסור, עובר על לאו דלאו תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם, וגם על לאו של ונשמרתם מכל דבר רע, כמבואר לעיל (אות א). **ועיין** אשל אברהם (בוטשאטש, אבה"ע סי' כ"ג סק"ג, בגדר איסור הרהור), שו"ת אג"מ (אבה"ע ח"ב סי' יד, לענין נסיעה בסאבוועי), שו"ת תפארת נפתלי (סי' קי), לענין נסיעה בסאבוועי). **ובאופן** שאחד יודע מצד טבעו או מנסיון העבר שאינו יכול לעצור בעצמו ולהתגבר על יצרו ומסתכל ומהרהר בכוונה, פשוט שאין שום צד היתר בזה. וכ"כ בישראל קדושים (סוף פסק ד').

כה. **כמ"ש** בספר החינוך (מצות תצה): "ובכלל המצוה גם כן לשמוע ולעשות בכל זמן וזמן כמצות השופט, כלומר החכם הגדול אשר יחיה בינינו בזמנינו, וקמו שדרשו זכוננו לברכה (ו"ה ג, ה) ואל השפט אשר יהיה בימים ההם, יפתח בדורו כשמואל בדורו, כלומר שמצוה עלינו לשמוע בקול יפתח בדורו כמו לשמואל בדורו", עכ"ל.

הלכה למעשה | פרטי דינים לבעלי מסחר העובדים על האינטערנעט

ואם פוגע בתמונה אסורה הוא מעבירה תיכף ומיד - ^המכל מקום אסור בהחלט להשתמש באינטערנעט בלי פילטער.

ד. ^טהחייב להניח הפילטער חל עוד לפני שמתחיל להשתמש בו, דאסור להשתמש עם אינטערנעט בלא פילטער אף לזמן קצר ובאופן ארעי. וכן אם אירע שהפילטער נפל וכדומה, צריך לחדשו תיכף ומיד.

פרטי דינים באופן פעילת הפילטער

ה. חייב הפילטער מצד עיקר ההלכה כולל, הן לסגור כל מקומות האסורים, והן להניח הכיסוי שעל התמונות שלא לראות את הפריצות ככל האפשר, ונפרט פרטי ההלכה בזה:

- **סגירת "סייטס" האסורים** - ^לכל הסייטס המוחזקים בדברים אסורים חייבין לסגור לגמרי, וכן אסור להחזיק בעפפס הללו. ואף אם אין בדעתו כלל ליכנס שם, יש איסור שיהא לו האפשרות לכך.
- ^{לא}בנוסף לזה ראוי לכתחילה שלא יהיו פתוח אצלו רק הסייטס המיוחדים לו, וכל שאר הסייטס שאינם נצרכים לו יהיו סגורים לגמרי, ויש בזה כמה מדריגות, וכל אחד יחזור להניח דרגת הפילטער היותר מעולה לפי מצבו (עיין הפרטים בסוף ד'דרגות ואופנים כיצד לסדר הפילטער').
- ומי שמוכרח לצורך פרנסתו לאחד מהסייטס האסורים (כגון טוויטער, פייסבוק, אינסטאגרם, יוטיוב, וכדומה), עדיין אסור לו שיהא פתוח לכל הסייט, רק יסדר אצל הפילטער-קאמפעיני שיפתחו לו רק את אותו החלק מהסייט שהוא נצרך לו, אם הוא בדברים המותרים (כגון לפתוח "לינק" פרטי לאותו דבר. ואם מוכרח לפתוח יותר, עיין לקמן סעיף ז).
- **כיסוי על התמונות ["פיקטשער-פעינינג"]** - בנוסף לסגירת הסייטס האסורים, ^ייש חיוב גמור על פי הלכה להניח כיסוי על התמונות, כדי למנוע ככל האפשר שלא יפגע בתמונות בלתי צנועות שעל הסייטס הפתוחים.

אחריא, ואף אם עוצם את עיניו ואינו רואה כלל את הפריצות, והרי כאן יש לו דרך אחרת בהנחת פילטער, וכן אסור לאדם להחזיק ברשותו דבר שיכולים לבוא על ידו לאיסורים. ^ויתירה מכל זה, טענה זו מוכחשת מצד המציאות, דמי שמשמש בקביעות על האינטערנעט בלא פילטער, אין שום מציאות בעולם שלא יכשל בודאי באיסורים חמורים של הרהור והסתכלות, וע"ז לקמן (סעיף יב) שאסור להסתכל על תמונות אסורות אף אם מרגיש שאינו מביא לידי הרהור.

כט. הנה אם משתמש עם האינטערנעט בשופי, פשוט דאין חילוק בין זמן קצר למרובה, שבודאי יופיעו תמונות אסורות בכל צעד ושעל. אלא דאף אם משתמש בזמן קצר זה רק במקומות שאין שם דברים אסורים, מ"מ שייך האיסור של עצם החזקת ברשותו כלי הפתוח לדברים אסורים אשר עלולים להגיע על ידו לבאר שחת ברגע אחד וזמן קט, כמבואר לעיל (סעיף ב, ובהרחבה אצל יסודות ההלכה). ^ויש לזהר בזה הרבה, כי המכשול מצוי שאין מניחים פילטער מיד ואח"כ מתארך הדבר יום אחר יום ונמשך לזמן בעצם לדברים מותרים כמסחר וכיוצא ב"ו, וא"כ פשוט שכמה שיותר סייטס פתוחים אצלו, כך עלול יותר לפגוע בדברים אסורים. ואף אם יש לו פילטער מעולה עם "פיקטשער-פעינינג", במציאות עדיין הרבה תמונות תועבות ושאר דברים אסורים נשארים פתוחים. זאת ועוד, כאשר מחפשים איזה דבר ("סורטש") עולים מעצמם הרבה סייטס שונים שהם קרובים למה שהוא מחפש, ויכול להגיע לדברים זרים ואסורים ברגע אחד. לכן נכון להשאיר פתוח רק הסייטס שהוא צריך להם, ואם ציטרך במשך הזמן לסייטס נוספים, יוסיפם אז על הרשימה שלו (עיין לקמן בסוף יותר פרטים בזה אצל "דרגות ואופנים כיצד לסדר הפילטער").

ל. כמבואר של זה לעיל (סעיף א-ג).

לא. פשוט, כיון שיש להתרחק מנסיונות ככל האפשר, ולהוסיף גדרים וסייגים שלא יבא לידי איסור, ובפרט בענינים הללו, עיין לעיל בהרחבה (יסודות ההלכה אות 1 ובהערות שם). ^והנה על האינטערנעט ישנם קרוב לשני ביליאן סייטס, ורובם מהם מלאים תמונות אסורות ושאר דברים אסורים, ואפילו כשהם מיוחדים בעצם לדברים מותרים כמסחר וכיוצא ב"ו, וא"כ פשוט שכמה שיותר סייטס פתוחים אצלו, כך עלול יותר לפגוע בדברים אסורים. ואף אם יש לו פילטער מעולה עם "פיקטשער-פעינינג", במציאות עדיין הרבה תמונות תועבות ושאר דברים אסורים נשארים פתוחים. זאת ועוד, כאשר מחפשים איזה דבר ("סורטש") עולים מעצמם הרבה סייטס שונים שהם קרובים למה שהוא מחפש, ויכול להגיע לדברים זרים ואסורים ברגע אחד. לכן נכון להשאיר פתוח רק הסייטס שהוא צריך להם, ואם ציטרך במשך הזמן לסייטס נוספים, יוסיפם אז על הרשימה שלו (עיין לקמן בסוף יותר פרטים בזה אצל "דרגות ואופנים כיצד לסדר הפילטער").

הקדמה: לאחר שבסעיפים הקודמים נתבאר יסודות ההלכה של השתמשות בהאינטערנעט לצורך פרנסה, בסעיפים הבאים יבוארו פרטי הדינים ששייכים במיוחד לכל מיני מצבים וציוורים של ההשתמשות בהאינטערנעט באופן של 'הלכה למעשה' - לאלה הזקוקים לכך לצורך מסחרם.

וזאת למודעי, שכשהתירו גדולי ישראל את ההשתמשות בהאינטערנעט לצורך הפרנסה, לא התירו אלא בתנאי ששומר היטב על כל גדרי ההלכה, ומדקדק שכל אופן שמשמש באינטערנעט יהיה אך ורק על פי התורה.

והכלל על פי הלכה הוא, שמי שעובד בסביבת האינטערנעט הרי דינו כמי שהולך לעבוד במקום שמצויים בו כשלונות רבים, ועלולים ליכשל שם בקל בכמה איסורי תורה. לכן יש עליו חיוב מצד הדין להתאמץ ולעשות כל מה שביכולתו לשמור על עינו ומחשבתו שלא יכשל ח"ו באיסורים החמורים, כפי ההלכות הפסוקות דלקמן.

ויש לזכור, שעל אף שעיקר השמירה על האינטערנעט היא ע"י הנחת פילטער מעולה, מכל מקום הפילטער אינו דומה ל"הכשר" על מאכל, שמעיד עליו שהוא כשר בתכלית. הפילטער לא מכשיר את האינטערנעט שתיעשה כחפץ כשר, אלא הוא רק עזר וסיוע כפי האפשר ליהודי הרוצה להתנהג ע"י תורה, בבחינת בוחר את הרע במיעוטו. ולכן גם לאחר הפילטער מוטלת האחריות על האדם לשמור על נפשו מכל איסור.

דיני אינטערנעט לצורך פרנסה

א. ^הלא אסור להשתמש עם האינטערנעט לצורך מסחר וכדומה, בתנאי גמור שמניח פילטער היותר טוב ששייך לפי פרטי מציאות מסחרו. ^זובלא פילטער אסור להשתמש באינטערנעט אפילו לצורך פרנסה, ואפילו אם עולה לו בדמים הרבה, או שגורם לו קשיים.

ב. אפילו אין בדעתו כלל להשתמש עם סייטס האסורים, ^זמכל מקום עצם הדבר שמחזיק בביתו או ברשותו מכשיר הפתוח לדברים אסורים, הוא איסור בפני עצמו.

ג. ואף מי שחושב בעצמו שהתמונות לא מזיקות לו ולא יבוא מהן לידי הרהור - כגון שהוא טרוד הרבה בעבודתו ואינו מבחין בתמונות האסורות,

כה. כל טעמי החיוב של הנחת הפילטער על פי הלכה, וההיתר להשתמש עם הפילטער לצורך פרנסה, נתבאר באורך לעיל אצל "יסודות ההלכה". ותמצית הדברים שיש כמה טעמים לחייב הנחת פילטער מעולה, א. מצד המציאות והנסיין שמי שמשמש באינטערנעט פתוח בוודאי נכשל באיסורים חמורים של הרהור והסתכלות. ב. עצם הדבר להיות פתוח לדברים אסורים הוא איסור בפני עצמו אף שאינו מגיע אליהם, דאסור להכניס עצמו למקום נסיון גדול ברוחניות משום לא תשים דמים בביתך, וגם עוברים על הלאו דלא תביא תועבה אל ביתך, והוא בכלל אל תקרב אל פתח ביתה, וגם עובר על איסור מגרה יצה"ר בנפשית. ג. דמצד הדין אסור לו לאדם לילך בדרך שיש בה פריצות אם יש לפניו דרך אחרת, ואפילו עוצם עיניו ואינו מסתכל. וא"כ כיון שיש ברירה להניח פילטער על האינטערנעט, אסור להשתמש בו בלעדו, ואף אם חושב בלבו שיוכל ליזהר שלא להסתכל על תמונות אסורות. ד. אף באופן שאין דרך אחרת אלא זו שיש בה פריצות ומוכרח לילך בה, חייב לעשות כל מה שביכולתו להיות עוצם עיניו מראות ברע ולא יראה אותה. וה"ה כאן שצריך להניח פילטער המכסה ומסתיר כל תמונות האסורות. ה. מן התורה כל איש ישראל חייב לציית לתקנה שגזרו גדולי ישראל לעשות משמרת לדברי תורה ונתפשה בכל תפוצות ישראל, והוא חיוב כדברי תורה ממש. וידוע כי אין רב בישראל שלא יצא במלחמה נגד האינטערנעט הטמא, אשר כל טומאות העולם נקבצות שם אל פונדק אחד. ^והנה הלכה פסוקה היא שצריך אדם לבדו כל ממונו בשביל שלא לעבור על שום איסור תורה, ובוודאי שאין הפרנסה אמתלא לזה. ^זואפילו באינטערנעט עם פילטער נמצאים הרבה מכשולות, אבל לא רצו גדולי ישראל לאסור מכל וכל, כיון שהרבה פרנסות תלויות בו ונצרך להרבה מאחינו בני ישראל, ע"כ התירו אותו בדיעבד ושעת הדחק בתנאי שמניח פילטער חזק.

כו. כמבואר לעיל בהרחבה (יסודות ההלכה אות 2 ובהערות שם) דאינטערנעט פתוח א"א להתיר אפילו באופן דליכא דרכא אחרינא, מחמת כמה טעמים.

כז. כמבואר לעיל (יסודות ההלכה אותיות ד-ה, ולעיל הערה כ אות 2) ^בואמת הנסיין מעיד שאף אם מתחילה דעת האדם שלא להשתמש במקומות האסורים, אבל במשך הזמן לא ימלט שלא יפגע בתמונות וסייטס הללו. וגם כשהוא עצמו אינו משתמש בו, יכולים לפעמים אחרים להשתמש עם המכשיר שלו ונמצא מכשיל את אחרים.

כח. כמבואר לעיל (יסודות ההלכה אותיות ב-ג) דמצד הדין אסור לילך בדרך של פריצות אם איכא דרכא

ויש כמה מדריגות וחילוקים בענין כיסוי התמונות, ולכן קודם שמניח הפילטער יברר הפרטים אצל הפילטער-קאמפעי, ויבקש להניח דרגה היותר מעולה לפי מצבו (עיין הפרטים בזה לקמן בסוף).

ו'אסור מדינא להוריד את הכיסוי אף אם הדבר מפריע לו ועולה לו בקשיים. ואם רואה שאי אפשר להמשיך ע"ז בעבודתו, יברר אצל המומחים בזה אם יש לו איזה דרך להסתדר בדרך הכשר. ואם ממש אין לו ברירה אחרת (כגון כשנצרך לראות לצורך פרנסתו תמונות כשרות שנתכסו וכדומה), יוכל להוריד הכיסוי אך ורק מאותה תמונה או מאותו חלק הנצרך בפרטיות, אם הוא באופן שאינו צריך להביט על תמונות אסורות (כמבואר לקמן סי"א), אבל על כל שאר האינטערנעט ישאר הכיסוי בשלימות.

- **"עפפס" -** ז'כהיום כמעט בכל 'עפפ' אין הפילטער והכיסוי שעל התמונות פועלים כראוי, ולכן אסור להשתמש עם שום עפפ שיש שם דברים אסורים, רק ישתמש עם 'סייט' שלהם שהפילטער פועל שם. ואף אם נוח לו הרבה להשתמש עם העפפ, אין לזה היתר מדינא.
- **"ווידיאוס" שבתוך הסייט -** ז'כהיום עדיין אין הכיסוי פועל לכסות תמונות שעל גבי 'ווידיאו', ולכן חייבים לסגור כל הווידיאוס שנמצאות בתוך הסייט שעל האינטערנעט, ו'בשעת הצורך יבקש לפתוח 'לינק' פרטי לאותו ווידיאו, אם אין בו תמונות אסורות.

ו. **אם אירע שנפל טעות (באג') בהפילטער, או שמצד הפילטער-קאמפעי נתנו לו רשות לפתוח לאיזה סייט או להוריד הפיקטשער-פעיניטינג (ססברו) שיש לו צורך לכך בשביל פרנסתו, וכדומה), אם הוא בעצמו יודע שיתכן ליכשל שם באיסור הסתכלות, אין לו שום היתר לבקר בסייט ההוא.**

מי שצריך להקל יותר בשעת הדחק

ז. מי שלפי ראות עיניו מוכרח הוא להקל יותר מהנתבאר עד כאן, אסור לו להקל בעצמו בשום אופן, אף אם אי אפשר לו להסתדר בענין אחר, אלא ילך לדבר עם אנשים הבקיאים בעניני טעכנאלאגיע (כגון הפילטער-קאמפעי, או טעקנישען, וכדומה) לטכס עצה אם יכולים להמציא לו איזה דרך להסתדר באופן המותר, מ'שיש בזה הרבה דרכים ועצות מועילות, ואח"כ יברר אצל מורה הוראה הבקי בעניני טעכנאלאגיע אם באופן זה מותר ע"פ הלכה.

לב. יסוד החיוב להניח הכיסוי על גבי תמונות האסורות מבואר לעיל אצל "יסודות ההלכה" (אות ו'). ותמצית הדברים, כיון דעל פי הדין כשנמצאים סמוך לנשים פרוצות חייבים לעשות כל טעדיקי שלא לראותן, ואף אם הדבר עולה בקשיים ובצער. ואם כן כל שכן שאם יש אפשריות לכסותן, שמחויב בזה אף אם מפריע לו. גם זה בכלל איכא דרכא אחרינא, שיכול לבחור בדרך הכשר. ועוד, שבלא זה כמעט אי אפשר שלא יכשל בודאי באיסורים חמורים של הרהור והסתכלות, כיון דנפגשים כסדר עם תמונות גרונות מאוד.

לג. כמבואר לעיל (יסודות ההלכה אות ו').

לד. עיין לקמן (סעיף ז').

לה. דכין דאי אפשר בענין אחר, הרי זה נחשב כאנוס, וכל זמן שעשה כל מה שבידו וגם הוא באופן שאינו צריך להביט בהדיא על דברים אסורים, א"א לאסור, כמבואר לעיל (יסודות ההלכה הערה יט). אך פשוט דכל זה רק על מה שמוכרח באמת ורק בזמן הנצרך, דעל השאר אינו אנוס. וגם רק באופן שמשער בעצמו שיוכל ליזהר שלא יבא להסתכלות באיסור, כמבואר לקמן (סי' ג'). ועיין במכתב שנתפרסם בשנת תשל"ח ע"י רביה"ק מסאטמאר זי"ע ועוד רבנים מפורסמים בענין העיתונים הפסולים: "אם מוכרח לקרות בעיתונים בגלל מסחרו וכדומה, יהיה לכה"פ בוחר הרע במיעוטו ליקח בידו את היותר נקי מדברים המכוערים". וכ"ש בהאינטערנעט שהוא גרוע הרבה יותר.

לו. דכין שיכול להשתמש עם הסייט, אם כן איכא דרכא אחרינא וחייב לעשות כן, אף אם נוח לו יותר להשתמש עם העפפ, כמבואר לעיל (יסודות ההלכה אות ג'). ו**כהיום** עדיין אי אפשר להניח פילטער על רוב עפפס, והוא מכשול גדול, כיון שעל הרבה עפפס יכולין לראות כל דבר אסור, ואף שיש לו פילטער מהודר על המכשיר שלו, מכל מקום כשמשתמש עם העפפ אין לו שום פילטער כלל.

לז. סגיית הווידיאוס שעל הסייט הוא בכלל החיוב של כיסוי התמונות כמבואר לעיל, דמי שמסתובב על האינטערנעט פוגע כסדר בזה, והרבה פעמים הווידיאו מתחיל לפעול גם אם אין לוחצים עליו לפתחו, והווידיאוס הללו מלאים בתמונות תועבות ואין הפילטער פועל שם לכסות התמונות כשהן עובדות, ואם כן הרי זה בכלל החיוב של מיבעי למינס נפשיה לעשות כל מה שבידו שלא יראה את הפריצות, וגם איכא דרכא אחרינא לסגור.

לח. וכל זה בענין ווידיאוס שהם נחוצים לצורך הפרנסה, אבל סתם ווידיאוס כבר נאסרו ע"י כל גדולי

ובאופן שאי אפשר להמציא לו דרך המותר על פי תורה, אסור להשתמש בצורה זו עם האינטערנעט, כיון שאסור לעבור על שום איסור תורה, אף אם יפסיד עי"ז כל ממונו (כמבואר אצל יסודות ההלכה אות י'). רק ימנה גוי שיסדר לו הדברים במקומות הללו.

אם א"א לשמור עצמו אף עם הפילטער

ח. כל מה שכתבנו בעניני הפילטער ודרגותיו, הוא רק באופן שעל ידי זה יוכל ליזהר שלא לבוא לידי איסור, אבל מי שרואה שאף אחר שהניח איזה דרגה של פילטער, עדיין אינו יכול לעצור בעצמו מלהסתכל על תמונות אסורות, או שמחפש אחר דברים אסורים, או שאינו יכול להסיח דעתו מלהרהר בעבירה, מ'יש לו איסור גמור על פי הלכה להשתמש עם האינטערנעט, כל זמן שאינו מתקן דרגת הפילטער שלו באופן שלא יבוא לידי איסור. ואף אם עי"ז יפסיד כל ממונו.

בסעיפים הבאים יתבאר בס"ד פרטי הדינים: כשמופיעה תמונה אסורה על הסקריין באמצע עבודה / הסתכלות על תמונות אסורות בשביל הפרנסה / השתמשות באינטערנעט שלא בשעת הצורך / בעלי בתים עם העובדים / ועוד הרבה הוראות, גדרים וסייגים, עצות מועילות.

התודה והברכה

למעלת כבוד רב האי גאון, עושה ומעשה
בלי לאות לחזק גבולי הקדושה

הרה"ג ר' **יואל גוטמאן** שליט"א
מו"ץ בקי"ל דסאטמאר ק"י
ומרבני וועד לעניני טעכנאלאגיע

על שעמד לעזרתנו בערית דיינים הללו
והעיר בהערות חשובות עפ"י יסודות ההלכה
והמציאות

גם באנו להחזיק טובה לכבוד המערכת החשובה:
"דעהו" - הלכה יומית למקומות העבודה
ולכבוד הרה"ג ר' **שמואל פריעדמאן** שליט"א
מח"ס שגנתי בתוכם
על עזרתם להצלחת סידור ההלכות

התודה והברכה

לכבוד הני בעלי בתים, מומחים, ועסקנים חשובים
שעמדו לימיני בבירור פרטי המציאות:

מוה"ר **יואל עפשטיין** הי"ו | Faduwood Cabinetry
מוה"ר **ישעי' שלום וואלבערג** הי"ו | Fix A Comp-IT

מוה"ר **שמואל לייב פריעד** הי"ו | Yashrus
מוה"ר **יואל ב"ר א"א שווארץ** הי"ו | B&H Photo

מוה"ר **מרדכי פריעדמאן** הי"ו | DPMG
מוה"ר **קלמן אליעזר לעווי** הי"ו | Mastermind Marketing

מוה"ר **מרדכי שווארץ** הי"ו | Tag Rockland
מוה"ר **מרדכי לאנדא** הי"ו | Geder Filter

מוה"ר **יואל פערל** הי"ו | Gentech Filter
מוה"ר **יוחנאקאל האניג** הי"ו | Geder Filter

ישראל מדור הקודם, ואסרו זאת בכל חומר הדין, ואפילו באופן ארעי, ואפילו לדברי תורה, ואף לא למטרת צדקה וכדומה. וכן נתפרסם במכתב גדולי רבני אמעריקא (שנת תשנ"ו ותשנ"ז), ומכתב הביד"צ עדה החרדית (שנת תשנ"ב ועוד), ועוד הרבה גדולי ישראל מכל החוגים, ועיין בהרחבה טעמי האיסור בשו"ת שבט הליי (ח"ז י"ד סי' קנה אות ב'), שו"ת דברי שלום (אבה"ע סי' קפט), חינוך ישראל (פ"י אות ה' סי' ק), מלבושי מרדכי (נעמי תל"ג תל"ד), מלחמת ה' (נעמי ק"ס).

לט. דעל פי הדין האחריות מוטלת עליו להשתמש עם האינטערנעט באופן המותר, ואין הפילטער הכשר כלל על המכשיר אלא עזר וסומך שיוכל להתנהג על פי תורה, דכידוע אף אם הפילטער עדיין יש הרבה אופנים שיכולין ליכשל בדברים אסורים, כמבואר לעיל (יסודות ההלכה הערה ג). ו**מצוה** גדולה שאם רואה שנפל טעות בהפילטער, יודיע הדבר להפילטער קאמפעי כדי לזכות אחרים שלא יכשלו. ו**אצ"ל** שלא יחטיא את אחרים לפרסם המקום שמצא טעות בהפילטער, או אופן שיכולים להתחכם על הפילטער.

מ. דהרבה פעמים אין האיש יודע שעי"א איזה תחבולה פשוטה יכול לתקן הדבר ולהמשיך בעבודתו בלי מפריע אף בדרך הכשר, ובהרבה אופנים אף שנצרך בהכרח לאיזה דבר, יכולים לפתוח באופן פרטי רק אותו חלק הנצרך בלי פתיחת סייט שלימים, וגם יכולין לפתוח בדברים לאיזה זמן קצר, ולפעמים יש להתיייר בשעת הדחק באופן ארעי ע"י שיעמוד שם שומר שיכול לראות מה הוא עושה וכדומה (עיין מזה בספר גן נעול, פרק יג הערה 90), ועוד יש בזה כמה עצות פרטיות כל אחד לפי מצבו, ויתקשר עם המומחים בזה, וגם יברר אח"כ הדבר אצל מורה הוראה הבקי בזה. ו**הנסיין** הוכיח דאם רוצים להיות משומר ומתעצמים עם אחרים, יכולין למצוא בס"ד הדרך הכשר שלא יצטרך לעסוק בשום דבר מכוער בשביל פרנסתו.

מא. כמבואר לעיל (יסודות ההלכה, אות ט) ועי"ש בהערה. ו**בשו"ת** מהר"ם שיק (א"ח סי' ע"א) האריך בזה למי שהיה לו נסיון לפרנס עצמו באופן האסור, ומסיים בדברי חיזוק וז"ל: "צריך כל בר ישראל לבטוח בה", והבוטח בה' חסד יסובבנו ורווח והצלחה יעמוד לו ממקום אחר, ואפילו אם חלילה על ידי זה יהא מוטל ברע הוא ואשתו ובניו, הרי כבר הבאתי ימחווייבים אנו למסור כל מאורינו על זה וכו'. וידעתי גם ידעתי שהדבר קשה והוא נסיון גדול, וחז"ל אמרו אל תדין את חבירך עד שתגיע למקומו וכו', מיהו עתה שהגיע הנסיון לידו יחזק ויאמץ לבו בה' לעמוד בנסיון וכמו שכמה פעמים עמדו דורות שלפנינו בנסיון, וישלך על ה' יהבו והוא יכלכלנו וכו', וה' לא יעזוב את הבוטחים עליו באמת".

דרגות ואופנים כיצד לסדר הפילטער

נמסרו ע"י המומחים והפילטער קאמפעינס - לפי המציאות כהיום

בסעיפים הקודמים נתבאר פרטי הלכה למעשה כיצד להשתמש עם האינטערנעט על פי תורה. אמנם יש בזה כמה מדריגות ואופנים כיצד לסדר הפילטער באופן הכשר, על כן ישבנו זמן רב עם הפילטער-קאמפעינס לברר הפרטים בזה. וכל אחד יחבר בדרגה היותר מעולה לפי מצב פרנסתו.

וכמו בכל מלאכה ואומנות שקודם שנכנסים שם מתלמידים דרכי העבודה בדרך המוכרח ביותר, כן צריך להיות קודם שמתחילים להשתמש עם האינטערנעט, או הורים שמשלחים את בנותיהם במקומות עבודה, שצריכים ללמוד ההלכות בזה וגם המציאות והאופנים כיצד יכולין להניח פילטער הכי מעולה לפי צורך מציאות מסחר.

ובאופן כללי ראוי לדעת כי על הטענהאלאגיע יש הרבה תחבולות כיצד לסדר דברים שיהיו בדרגות יותר כשרים, אך רובם של הפילטער קאמפעינס עושים הדרגות שלהם באופן כללי לפי הציבור הרחב. על כן מי שרואה שעדיין אין האינטערנעט שלו בתכלית הכשרות לפי מצבו, יתקשר בפרטיות עם הפילטער קאמפעיני לבקש איזה תיקון שהוא רוצה, ועל פי רוב הם יכולין לסדר הדברים באופן פרטי.

וטוב שכשנמנה הפילטער, יתייעץ מקודם עם בעל אחריות הבקי בעניני הפילטערס, שיבין כל האפשרויות שיכולין לסדר באופן הכשר ביותר. ויש לדעת כי אין צריך לדאוג אם יסדר הפילטער בדרגה גבוהה וחזקה, כי בכל פעם שיראה שצריך לפתוח יותר, יכול אז בקל לשנות דרגת הפילטער שלו, ע"י שמבקש מהפילטער קאמפעיני והם מסדרין הדברים בזמן קצר. משא"כ בהיפוך אם מתרגל להשתמש עם פילטער נחות דרגא, לא בקלות יוכל לשנות הרגלו ולצמצם השתמשותו בכלי הטענהאלאגיע, כמו שיעיד על זה כל בעל נסיון.

גם יש לזכור קודם שקונים איזה מכשיר שיברר הפרטים של הפילטער, ואם יכולין להכשיר כלי זה למהדרין לפי צורך תשמישו.

דרגות הפילטער:

אימעייל בלבד | Email Only

- מי שאינו צריך אלא לאימעייל בלבד, יכול לסגור כל האינטערנעט בשלימות שלא יסאר פתוח רק האימעייל, וע"ז כמעט נשמר הוא מכל המכשולות שעל האינטערנעט. ואם יצטרך במשך הזמן לאיזה סיט, יכול לפתוח אז בזמן המצטרך.

- גם על האימעייל יכולין לסדר כל הדרגות של הפיקטשער פעינטינג המובא לקמן, שלא יוכל לראות שם שום דבר אסור.

ווייטליסט | Whitelist

- הרבה פעמים יכולין לסדר "ווייטליסט" מכל הסייטס שנצרכים לפי צורך מסחר, והיינו רשימה של סייטס שרוצה להחזיק פתוח, וכל שאר האינטערנעט סגור. ויכולים לסדר ווייטליסט אפילו עם הרבה סייטס, לפי המבוקש. ואם במשך הזמן יצטרך לעוד סייטס או עפס, יכול להוסיףם אז על הרשימה שלו.

- אם אין בידו לסדר ווייטליסט פרטי לפי מסחר, יכולין להשתמש עם הווייטליסט הכללי שיש לכמה מהפילטער קאמפעינס, שהם בחרו באופן כללי כל הסייטס הנצרכים לפרנסה, וכל השאר נשאר סגור. ואם צריך לעוד סייט, יכול להוסיפו על הרשימה.

קאטעגאריע פילטער | Category Filter

- המניח פילטער סתם בלא ווייטליסט, אז חוץ ממה שהפילטער סוגר סייטס המיועדים לרע, יכול גם לסגור "קאטעגאריעס" מסויימים שאינם נצרכים לו. כגון אם אינו נצרך לסייטס של שאפינג, העלט, טרעוול, וכדומה. ואם אכן יש לו צורך באיזה סייט פרטי של הקאטעגאריע, יכול להוסיף שיפתחו לו רק אותו הסייט, וכל שאר הסייטס של הקאטעגאריע ישארו סגור.

- כל מה שהפילטער סוגר, אם אירע שנצרך לאיזה דבר, יכולין לשלוח בקשה (Request) להפילטער קאמפעיני לפתחו, ואם הסייט אינו מוגדר כדברים אסורים ממש וכדומה, יפתחו לו אותו דבר באופן פרטי. ובהרבה פעמים יכולין גם לחלק בתוך איזה סייט עצמו, שיוכל לפתוח "לינק" פרטי רק לדף/דפים שהוא נצרך, או "טשענעל" (channel) פרטי של איזה חנות וכדומה.

דרגות כיסוי התמונות:

בנוסף להפילטער

כיסוי התמונות | Picture Painting

יש דרגות שונות בענין כיסוי התמונות:

- דרגה א' -** דרגה היותר חזק הוא הנקרא "אימעדזש-ריפליס" (image replace), דהיינו שכל מיני תמונות וציורים שמופיעים על הסקרין נעשים מכוסים לגמרי ואינו יוכל לראותן כלל, ואפילו אינם תמונות של בני אדם כלל רק מדברים המותרים לגמרי, ובה יצא מכל הנסיון של תמונות. ויכולין להניח זה גם על איזה סייטס פרטיים, ששם לא יופיעו תמונות כלל רק התיבות שעל הסייט.

- דרגה ב' -** נקרא "אימעדזש יאמען ריפליס" (image human replace), דהיינו שכל תמונה שנראית שם שום צורת בני אדם נעשית התמונה מכוסה לגמרי.

- דרגה ג' -** הוא כיסוי שמכסה רק מראה הגוף של התמונות, ואם הוא תמונה פרוצה ביותר, אז נעשית כל התמונה מכוסה. ודרגה זו נקרא בכמה שמות: "פיקטשער פעינטינג" (Picture painting) / "סקין קאלער פעינטינג" (Skin color painting) / "אימעדזש פילטער" (image filter) / "סקין-טאון".

- אם נצרך לראות איזו תמונה כשרה שנחכסה ע"י הפילטער, יכולין לבקש מהפילטער קאמפעיני להוריד הכיסוי מתמונה היחידית, או מאיזה דף (page) באופן פרטי.

- ישנם עוד כמה תחבולות כיצד לסדר באופן פרטי ענין כיסוי התמונות, ומי שרואה שעדיין מופיעות תמונות אסורות, יתקשר עצמו עם הפילטער קאמפעיני והם יסדרו לו הדברים באופן פרטי.

עד בלאקער | Ad Blocker

- בהרבה סייטס מופיעים מן הצדדין סתם מודעות ואדווערטייזמענטס, והם מלאים תמונות אסורות ומגעולות, ויכולין להניח בקל 'עד בלאקער' ע"י ה'בראוזער' עצמו, שלא יופיעו כלל אותן המודעות.

ידיעות שונות:

באג | Bug

- כמעט בכל אופנים שמשתמשים עם הפילטער, נופלים טעותים, בין שלפעמים אין הפילטער תופס היטב מה שצריך לסגור, ובין שאינו פועל בשלימות לכסות את התמונות, ולפעמים יכול ליפול הכיסוי מסייט אחד. ולכן יש לזכור בכה"ג שאם מופיע שם דברים אסורים לא ימשיך להשתמש במקום ההוא וע"י לעיל אצל "הלכה למעשה" סעיף ו', וטוב להודיע זאת להפילטער-קאמפעיני שיכולו לתקן הדבר.

פעסקאוד | Passcode

- יש אפשרות להוסיף "פעסקאוד" הנמסר לבעל הבית של האפס, או לאיזה בעל אחריות וכדומה, שרק הוא יכול לבקש לפתוח סייטס (Request).

נעטפרי | NetFree

- יש פילטער למהדרין ביותר הנקרא "נעטפרי" שהם מכסים לגמרי כל התמונות, ואינם פותחים שום תמונה רק אחר שהן בודקים אותה ע"י עובדים שאינם יהודים אם הוא נקי מכל דבר אסור, ובכה"ג אינו נתקל כלל עם שום תמונה אסורה.

פילטערס של הגוים

- יש המקלין לעצמן להשתמש עם הפילטערס של הגוים, ע"י שהטענהישען שלהם מניח הפילטער וסוגר שם כל הקאטעגאריעס של סייטס פסולים. אמנם ראוי לדעת כי על פי רוב אינו משתמר ע"י מכל המכשולות שע"י האינטערנעט, הן מכיון שיש הרבה סייטס שלפי שיטת הגוים אין זה נופל תחת קאטעגאריע של דברים תועבים, או מינות וכפירה, ולישראל הוא איסור גמור על פי תורה, וצריך מומחיות גדול לסדר קאטעגאריעס לצורך שומר תורה ומצות, ופשטו שהגויים אינם מכינים בזה כלל. ואם כן על פי רוב אין הפילטער שלהם מועיל להשמר ממה שצריכים לישמר על האינטערנעט.

וביותר שלפילטערס הללו אין להם כיסוי על תמונות אסורות ופריצות, וגם אינם יכולין לנקות חלקים מתועבים של סייטס פשוטים ("קאטענט פילטער"). גם קשה שם לפתוח "לינק" פרטי לאיזה מקום, ונמצא דאם מוכרח להגיע לאיזה דבר, צריך לפתוח הכל, או עכ"פ נפתחים עוד הרבה דברים אסורים. וכל זה כיון שעיקר הפילטער שלהם נסדר סתם לסגור סייטס שלימים מה שהאדם רוצה בעצמו לסגור, ואינו בנוי כלל לשמור על דרך החיים של ישראל קדושים בני קל חי.

מודעה לבעלי מסחר:

כמובן ענינים הללו הן רחבים מאוד, ובקשתינו שתוהה שמי שיש לו הוספות או עצות מועילות יודיע הדבר למערכת, כדי לזכות את הרבים.

TahorEinyim@gmail.com

